

Bomenverordening 2012

Beoordelingssystematiek
aanvragen

inleiding

Om een kapaanvraag zo objectief mogelijk te beoordelen en om bij weigering over voldoende argumenten ter onderbouwing te beschikken, is voor de Gemeente Zundert een beoordelingssystematiek opgesteld. In de voorgestelde systematiek wordt het belang van het boombehoud afgewogen tegenover het belang van de aanvrager.

Het belang voor het boombehoud wordt bepaald aan de hand van een aantal waarderingscriteria. Om het belang van de aanvrager te bepalen worden schade- en overlastcriteria ingevoerd.

Bij de beoordeling van een kapaanvraag worden waarderingscriteria en schade- en overlastcriteria tegen elkaar afgewogen. Het resultaat van de overlastberekening wordt van de boomwaardering afgetrokken. Is het verschil kleiner dan 35 punten, dan is de overlast voor de aanvrager belangrijker dan het boombehoud en kan een kapvergunning verleend worden. Bedraagt het verschil meer dan 35 punten, dan wordt in principe een kapvergunning geweigerd.

De omschrijvingen van de diverse criteria is weergegeven in grijs. In bijlage is de onderbouwing van de puntentoekenning opgenomen.

Deze waardering vormt slechts een leidraad voor het beoordelen van een kapaanvraag. Van het resultaat van de afweging kan, indien dit noodzakelijk geacht wordt, afgeweken worden. Hierbij is een extra verantwoording voor het al dan niet verlenen van een kapvergunning essentieel.

A BOOMWAARDERING

A1 Flora- en faunawet (natuur en milieuwaarde)

F&F-wet is <u>wel</u> van toepassing op de boom(groep)	100
F&F-wet is <u>niet</u> van toepassing op de boom(groep)	0

De Flora- en faunawet is van toepassing wanneer vastgesteld is, of er een sterk vermoeden bestaat dat, een beschermde dier- of plantensoort van de boom(groep) gebruik maakt als vaste rust en/of verblijfplaats. Bij twijfel kan een nader onderzoek gevraagd worden (b.v. controle van een holte op de aanwezigheid van een vleermuizenkolonie).

A2 Groenstructuur (waarde van stads- en dorpschoon)

Boom behoort tot de lokale groenstructuur en is er een hoofdelement van;	20
Boom behoort tot de lokale groenstructuur en is er een nevenelement van;	10
Boom behoort niet tot de lokale groenstructuur maar is beeldbepalend;	20
Boom behoort niet tot de lokale groenstructuur en is niet beeldbepalend.	0

Bomen opgenomen op de vaste-grenzenkaart; bomen die behoren tot het geheel van laan-, straat en parkbomen binnen en buiten de bebouwde kom; bomen behorend tot het geheel van lijn- en puntvormige elementen die de aankleding van het landschap verzorgen etc. vormen de 'lokale groenstructuur'. Ook binnen semi-openbare terreinen zoals rusthuizen, scholen, vakantieparken, ... is sprake van een lokale groenstructuur.

Bij het verdwijnen van de betreffende boom verandert de groenstructuur van vorm of uitzicht en wordt de groenstructuur aangetast.

A3 Onvervangbaar (waarde van stads- en dorpschoon)

Boom is onvervangbaar;	20
Boom is moeilijk te vervangen;	10
Boom is eenvoudig te vervangen.	0

Een boom is onvervangbaar wanneer met het verdwijnen van de boom ook de groeiplaats verdwijnt en er geen mogelijkheid is voor herplant.

Een boom is moeilijk te vervangen wanneer op korte termijn (< 5 jaar) het 'beeld' en de 'functie' niet overgenomen kunnen worden door de groei van buurbomen of door herplant in een normale maat.

A4 Esthetisch (landschappelijke waarden)

Boom is esthetisch zeer waardevol;	20
Boom is esthetisch waardevol;	10
Normale boom;	0
Boom met verminderde esthetische waarde t.g.v. natuurlijke oorzaken.	-10

De esthetische waarde is afhankelijk van de afmetingen en de vorm van een boom. Een boom die uitzonderlijk groot of oud is voor de betreffende soort, een bijzondere kroonopbouw of merkwaardige, karakteristieke vorm heeft, heeft een verhoogde esthetische waarde.

Wanneer de habitus van een boom door natuurlijke oorzaken (b.v. bliksemslag, topbreuk door storm) is aangetast, is er sprake van een verminderde esthetische waarde.

A5 Cultuurhistorisch (cultuurhistorische waarden)

Boom is cultuurhistorisch waardevol;	20
Boom heeft geen bijzondere cultuurhistorische waarde.	0

Een boom is cultuurhistorisch waardevol als deze een rol van betekenis speelt in de geschiedenis van zijn omgeving of als de boom is geplant volgens een oude traditie of volksgebruik. Dit zijn o.a. bomen die herinneren aan een bepaalde gebeurtenis (b.v. eeuwwisseling) of bomen die een bepaald punt markeren. Ook bomen met een directe relatie met het terrein (b.v. kerkhof) of gebouw (b.v. kerk) hebben een cultuurhistorische waarde. Bomen die geplant zijn volgens de traditie zoals leilinden voor de zuidgevel, een notenboom bij het terras of keukenraam of beukenhagen rond het erf hebben eveneens een cultuurhistorische meerwaarde.

A6 Ecologisch (natuur-en milieuwaarden)

Boom heeft grote (potentiële) ecologische waarde;	20
Boom heeft geringe (potentiële) ecologische waarde;	10
Boom heeft geen bijzondere ecologische waarde.	0

Een boom met holte kan zeer interessant zijn voor vleermuizen of hollenbroeders, zonder dat de holte op het moment van beoordeling per definitie bewoond is. Daarom wordt de term 'potentiële ecologische waarde' toegepast. Bij de beoordeling van de ecologische waarde wordt niet enkel de boom op zich maar de volledige standplaats geëvalueerd. Zo heeft een boom binnen een gelaagde groenstructuur (met kruiden, struiken en de boom) een grotere ecologische waarde dan een solitair in een gazon.

A7 Toekomstverwachting

Optimaal;	20
------------------	----

De conditie en levensverwachting zijn zonder meer goed. Ten aanzien van de fysiologische toestand zijn geen afwijkingen waargenomen en er worden op basis van de huidige toestand ook op lange termijn (> 15 jaar) geen problemen verwacht.

Goed;	15
--------------	----

De conditie en levensverwachting zijn goed. Ten aanzien van de fysiologische toestand worden op basis van de huidige toestand ook op middellange termijn (10 - 15 jaar) geen problemen verwacht.

Voldoende;	10
-------------------	----

De conditie en/of levensverwachting is/zijn verminderd. Op korte termijn (< 5 jaar) worden ten aanzien van de fysiologische toestand op basis van de huidige toestand echter geen problemen verwacht en 'herstel' wordt mogelijk geacht

Matig;	5
---------------	---

De conditie en/of levensverwachting is/zijn duidelijk verminderd. De fysiologische toestand is dusdanig dat 'herstel' op basis van de huidige toestand niet of nauwelijks mogelijk is.

Zeer slecht/dood.	0
--------------------------	---

De levensverwachting is nihil. De fysiologische toestand is dusdanig dat herstel op basis van de huidige toestand uitgesloten is.

BOOMWAARDERING A = A1 + A2 + A3 + A4 + A5 + A6 + A7

B OVERLASTWAARDERING

B1 Overlastcategoriën

Geen overlast.....	0
Honingdauw.....	0,5
Bladval	0,5
Vruchten en zaden.....	0,5
Wortelopdruk	1
Schaduw.....	1
Risico op takbreuk, plakoxsel, zwaar dood hout.....	1
Groeibeperking andere bomen.....	1
Hinder voor vergunde bouwwerken.....	1
Ziekte	1,5
Inkomstenderving	1,5
Instabiliteit gehele boom	2
Andere	

Aan iedere vorm van overlast wordt een factor toegekend die vermenigvuldigd wordt met de som van de overlastcriteria. Wanneer meerdere vormen van overlast voorkomen, wordt de overlastvorm met de hoogste wegingsfactor toegepast om de totale overlast te bepalen.

Overlastcriteria

B2 Mate van overlast

Ernstig	15
Matig	10
Gering	5

Is de overlast groter/kleiner dan de overlast die men op de gegeven locatie (buitengebied, bos) en bij de gegeven boom zou verwachten. Ook het feit of enkel de aanvrager dan wel ook buren of gebruikers van het openbaar domein overlast ondervinden is mede bepalend voor de mate van overlast.

B3 Andere opties

Geen andere efficiënte opties	15
Andere opties vergen abnormale kosten	10
Andere opties mogelijk tegen aanvaardbare kosten	5
Andere opties behoren tot normaal onderhoud	-20

Voor overmatige schaduw in huis zijn in veel gevallen geen andere efficiënte opties, overmatige schaduw op een terras kan opgelost worden door verplaatsen van het terras, dat is een abnormale kost. Verstopping van een regenpijp door bladval kan opgelost worden door het plaatsen van een bladzeef of dakgootdrain (gas)(aanvaardbare kost) of door regelmatig bladruimen (normaal onderhoud).

B4 Verhouding boom/beschikbare groeiplaats

Huidige groeiplaats onvoldoende	10
Huidige groeiplaats voldoende maar toekomstige groeiplaats onvoldoende	5
Huidige groeiplaats voldoende en toekomstige groeiplaats voldoende	1

OVERLASTWAARDERING B = B1 x (B2 + B3 + B4)

C BEOORDELING

Voor de uiteindelijke beoordeling van een aanvraag wordt het verschil gemaakt tussen de boomwaardering A en de overlastwaardering B.

$$\text{BEOORDELING C} = \text{A} - \text{B}$$

Om te bepalen of een kapvergunning al dan niet verleend kan worden, wordt de grens gesteld op 35 punten.

Is het resultaat van de beoordeling minder dan 35, dan betekent dit dat de overlast voor de eigenaar groter is dan het belang van de boom voor de omgeving, en kan er in principe een vergunning afgeleverd worden.

Indien de eindbeoordeling meer dan 35 punten scoort, dan is het belang van de boom groter dan de overlast die de aanvrager ondervindt, en wordt een kapvergunning in principe geweigerd.

BOOMWAARDERING – OVERLASTWAARDERING < 35 : AANVRAAG VERLENEN

BOOMWAARDERING – OVERLASTWAARDERING > 35 : AANVRAAG WEIGEREN

Afwijken van deze stelregel is echter steeds mogelijk, mits een extra verantwoording.

Literatuur:

- *Zicht op bomen, beleid rond lusten en lasten*, ir. Marjan van Elsland, Bomenstichting, (2004)
- *Model beoordeling kap-aanvraag*, Bomenstichting (2001)
- *Model Bomenverordening*, Bomenstichting (2004)
- *Ruimte voor de stadsboom*, Annemiek van Loon, Blauwdruk, 2003
- *Methode Raad Richtlijnen 2001*, Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen, 2001

BIJLAGE: Motivering puntentoekenning beoordelingssystematiek kap-aanvragen

De voorgestelde waardering is gebaseerd op de bestaande beoordelingsmethode en uitgebreid met enkele elementen uit de 'Model beoordeling' van de Bomenstichting. De beoordelingsmethode is uitgebreid getoetst en aangepast aan de specifieke eisen en omstandigheden binnen de Gemeente Zundert.

In de praktijk is de voorgestelde systematiek op zo'n 35 dossiers toegepast en vergeleken met de beoordeling volgens de bestaande systematiek. Algemeen gesproken zijn de punten voor de boomwaardering gestegen in vergelijking met het bestaande systeem, dit is noodzakelijk om een evenwicht te realiseren met de nieuw toegevoegde overlastwaardering.

A Boomwaardering

A1 Flora- en faunawet

Door het toekennen van 100 punten aan een boom wanneer de Flora- & Faunawet speelt, wordt een kapvergunning in zulke situatie in principe steeds geweigerd. Enkel bij een instabiele boom kan hiervan afgeweken worden en kan om veiligheidsredenen wel een vergunning voor het (deels) vellen van een boom afgeleverd worden.

A2 Groenstructuur

De puntenwaardering voor 'onderdeel van een groenstructuur' is overgenomen uit het bestaande beoordelingssysteem. Voor markante bomen die niet strikt tot een groenstructuur behoren kunnen in deze systematiek nu ook punten toegekend worden als 'beeldbepalende boom'.

De omschrijving 'semi-openbare terreinen' is specifiek voor de gemeente Zundert toegevoegd i.v.m. het voorkomen van diverse terreinen die in principe enkel toegankelijk zijn voor bewoners en bezoekers zoals het Parc Patersven, Camping Fort Oranje, Wooncentrum Westerwiek, ...

A3 Onvervangbaar

De puntentoekenning is deels overgenomen uit de bestaande beoordelingsmethode. Er is echter een opdeling gemaakt tussen werkelijk 'onvervangbaar' (wanneer naast de boom eveneens de groeiplaats verdwijnt en er op de gegeven locatie dus nooit nog een boom geplant kan worden) en 'moeilijk te vervangen' (wanneer het beeld en de functie niet op korte termijn hersteld kunnen worden, maar herplant wel mogelijk is).

A4 Esthetisch

Een boom is esthetisch waardevol wanneer hij bijzondere afmetingen of een abnormale groeivorm heeft voor de betreffende soort op de gegeven groeiplaats.

Voor bomen die door natuurlijke oorzaken verminkt zijn is een negatieve factor toegevoegd, om te voorkomen dat deze bomen overgewaardeerd zouden worden.

A5 Cultuurhistorisch

De waardering is gelijklopend met het bestaande systeem, de begripsomschrijving 'cultuurhistorisch waardevol' is echter uitgebreid. Voordien werden enkel bomen die specifiek geplant zijn ter herinnering van een bepaalde gebeurtenis of om een bepaald punt te markeren gewaardeerd. Nu worden ook bomen die een specifieke relatie hebben met het terrein of die geplant zijn volgens een oude traditie of volksgebruik als cultuurhistorisch waardevol in geschat. Hierbij valt te denken aan leilinden, notenbomen, bomen bij een kerk of kerkhof, beukenhagen etc.

A6 Ecologisch

De waardering is gelijklopend met het bestaande systeem.

De omschrijving van ecologisch waardevol is uitgebreid tot 'potentiële ecologische waarde'. Immers, niet het feit of een bijzondere dier- of plantensoort werkelijk in de boom aanwezig is, is van belang. Wel de mogelijkheden die de boom deze organismen biedt in functie van rust, voeding en nestgelegenheid. Dit wordt beoordeeld binnen het landschappelijk kader waarin de boom zich bevindt.

A7 Toekomstverwachting

De omschrijving van deze factor is overgenomen uit het bestaande systeem (en is afgeleid van de conditiewaardering binnen de financiële waardebeoordeling van bomen volgens Methode Raad). Aan de waardering zijn punten toegekend om deze (zeer belangrijke) factor ook binnen de objectieve beoordeling een weging te geven.

B OVERLASTWAARDERING

Om de overlast die de aanvrager ondervindt door de aanwezigheid van de boom te kwantificeren is een overlast-beoordelingssystematiek opgesteld. De overlast wordt bepaald door de voorkomende vorm van overlast (overlastcategorie) te vermenigvuldigen met drie overlastcriteria die de ernst van de overlast bepalen.

B1 Overlastcategorieën

De wegingsfactoren voor de overlastcategorieën zijn afhankelijk van de periode waarover de overlast zich (al dan niet) jaarlijks voordoet en zijn hoger naarmate een vorm van overlast financiële of zelfs fysieke gevolgen kan hebben voor de aanvrager of zijn bezittingen.

Honingdauw, bladval en vruchten en zaden zijn het laagst gewaardeerd omdat ze slechts gedurende een welbepaalde periode binnen het groeiseizoen voorkomen en omdat ze geen financiële nog fysieke schade kunnen veroorzaken. Inkomstenderving en instabiliteit hebben de grootste wegingsfactor omdat de overlast zich permanent voordoet en omdat de aanvrager financiële of fysieke schade (kan) ondervind(t)(en).

Overlastcriteria

De som van de verschillende overlastcriteria bepaalt de ernst van de voorkomende overlast. De punttoekenning van de verschillende criteria is gebaseerd op een theoretische vergelijking met de boomwaardering en is in de praktijk uitgebreid getoetst en diverse malen aangepast.

B2 Mate van overlast

Deze factor bepaalt in hoeverre de overlast groter is dan de hinder die in de gegeven situatie verwacht zou kunnen worden.

B3 Andere opties

Het feit of een bepaalde vorm van overlast door andere maatregelen al dan niet beperkt kan worden is bepalend voor de waardering van de hinder.

Indien een vorm van overlast volledig weggenomen kan worden door een éénmalige maatregel die behoort tot het standaard onderhoud van bomen, dan daalt de waardering van de overlast hierdoor sterk. Uit de praktijkevaluatie is gebleken dat het gebruik van een negatieve coëfficiënt hiervoor wenselijk is.

B4 Verhouding boom/beschikbare groeiplaats

Via dit criterium wordt de evolutie van de overlast in de toekomst gewaardeerd. Is de verwachting dat de overlast enkel zal toenemen, dan levert dit een hogere totale overlast waardering op dan wanneer de overlast op hetzelfde niveau zal blijven of mogelijk zelfs kan afnemen.

C BEOORDELING

Voor de beoordeling van een kapaanvraag is de grens gesteld op 35 punten voor het al dan niet te verlenen van een kapvergunning. Door het gebruik van een factor groter dan 0, moet er bij een weinig waardevolle boom niet steeds sprake zijn van overlast om toch een vergunning af te kunnen geven.